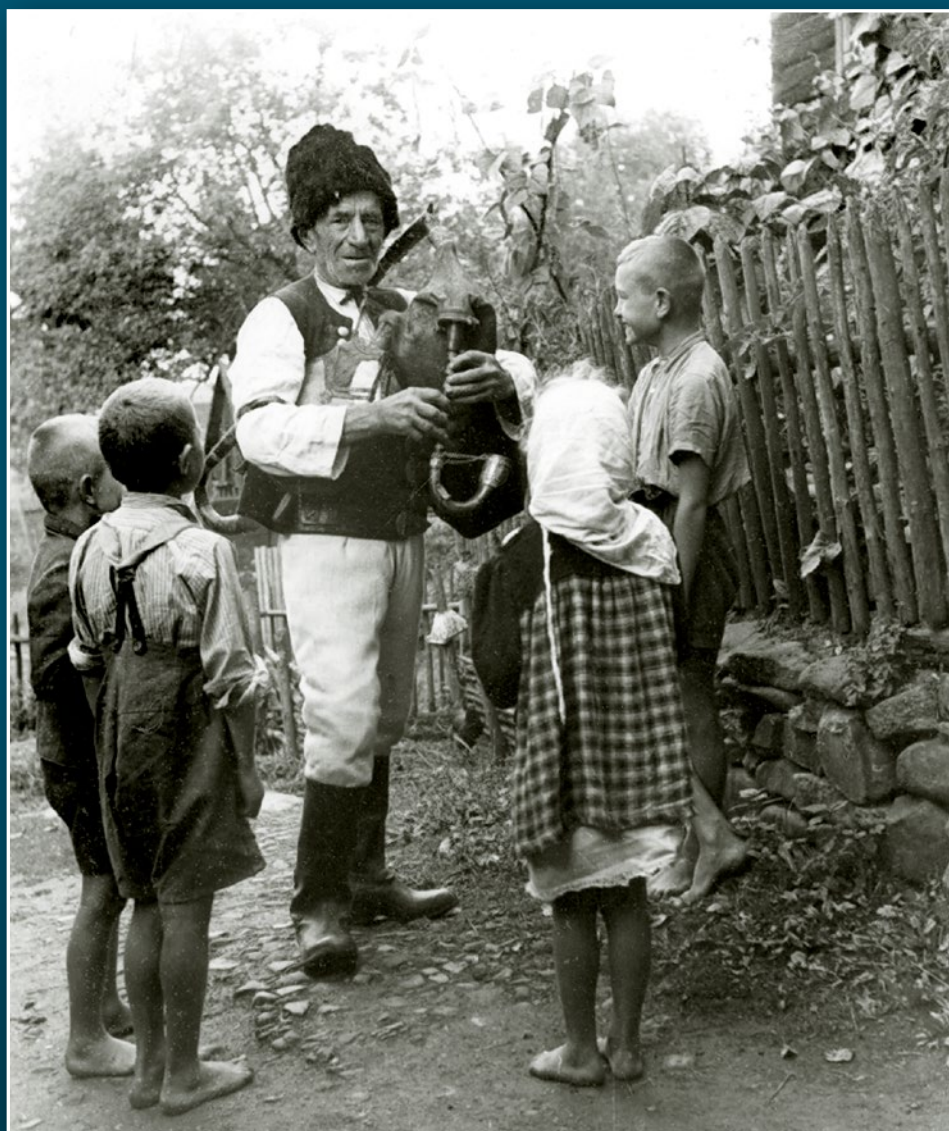

MUZEUM TĚŠÍNSKA VÁS ZVE NA VÝSTAVU

MUZIKANTI, HRAJTE!

Tradiční hudební nástroje v lidové kultuře

Vernisáž výstavy se uskuteční
16. listopadu 2023 v 17:00

Výstava potrvá do 31. března 2024

Muzeum trojmezí
Plk. Velebnovského 150, Jablunkov, 739 91
+420 593 033 094, jablunkov@muzeumct.cz
www.muzeumct.cz

Mezi tradiční lidové hudební nástroje řadíme různé druhy dřevěných dechových nástrojů, např. *píšťaly koncovky*, *fujary*, *trombity*, které jsou typické pro prostředí salaší a venkovní pastviny, smyčcové nástroje – podomácku vyrobené housle bez lubů, na Valašsku zvané *ochlebky*, ale také mnoho primitivních, většinou rytmických hudebních nástrojů, často předmětů běžné denní potřeby jako cepy a hrábě používané k rytmizaci při práci, zvonky a zvonečky, velikonoční hrkače a řehtačky, *grumle*. Tradiční jsou také dudy, na Těšínsku zvané *gajdy*, na něž se hrálo společně s jedním nebo dvěma houslisty.

V první polovině 20. století na většině našeho území pronikají mezi tradiční lidové instrumenty nástroje dechové hudby a přináší mezi obyvatele venkova nový repertoár. Dechovka se stává oblíbenou především pro svou hlučnou povahu – dá se lépe využít při svatbách, pohřbech nebo náboženských procesích. Jejím příchodem však ustupují tradiční lidové nástroje smyčcové a dechové, které zůstávají v nezměněné podobě už jen v horských oblastech.

Úderný strunný nástroj cimbál známe dnes v jeho větší podobě, jež se dostala na naše území spolu s migrací obyvatelstva z Maďarska. Pro oblast Těšínska byly typické spíše menší přenosné cimbály, na které se hrála oproti dnešku melodická linka. Mezi strunné nástroje drnkací řadíme citery, jež byly běžné v německých domácnostech, měly nejrůznější tvary a byly často zdobeny geometrickými vzory.

Všechny tyto a další nástroje prezentuje výstava v Muzeu trojmezí v Jablunkově. Kromě muzejních sbírek je představena i současná tvorba – výroba lidových hudebních nástrojů Miroslavem Puczokem z Havířova, např. vlastnoručně vyrobené *fujary*, *gorolská třístrunná basička* a několik typů lidových houslí. Ostatní vystavené exponáty pocházejí ze sbírek Muzea Těšínska a z Národního muzea v přírodě – Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Mgr. Monika Kupková